

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1. Fylke: Nord-Trøndelag.
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Leksvik.
 Emne: Ard og plog. Bygdelag: Leksvik
 Oppskr. av: P.A.Rosvold. Gard: Rosvold östre.
 (adresse): Leksvik. G.nr. 22. Br.nr.1.
 A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Av egen røynsle.
 B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Ard (Al tyk L.) og plog er brukt her i Leksvik fra u-mindelige tider. Ennu er kanskje Alen i bruk på noen steder, men omtrent overalt brukes i dens sted hestehakke. (Hesthakka). Alen bruktes til å hylpe potetene, og også når de blev satt.

Typen som blev brukt her var som fig.3. Skjekerne som blev brukt var de samme som til plog. (Einbeitskjerer.) Alen hadde veltefjöler av tre, og de var litt breie bakover for at "Fåra" skulde bli rommeligere for potetene og gjödsle. Veltefjölene var av hard tunnurgran. Navnet Al blev aldrig brukt om harv (Hårv).

Dybdegangen blev som ved plog regulet med en (Moldfot) fremme under åsen likedan som på ploger av nyere typer. Alen, som for det meste var av tre-bare skjæret var av jern- blev gjort på gårdene her i bygden.

Nu brukes det bare moderne ploger. På gården Rosvold blev den gamle "Norskplog" brukt for siste gang i 1903. De gamle ploger arbeides her i bygden. Ole Nilsen Höl-aas og Kristoffer Röstad var gode plogsmeer. Rundt hundreårskiftet kom der hit en smed fra Skaugdalen-Johan Arnt Moe. De ploger som han arbeidet lignet på Kvernelandsplogene, men hadde lengere styreskaft. (Ploghonn)

Det var både Höger-og Visterploger av både gamle og nye-
re typer. Man hadde under arbeidet ikke med noe for å ren-
se plogfjöla. En god plog gikk sig bestandig "Rein."

Når plogen blev tatt opp av "Fåra" blev den veltet på
"Lesten" og på den side kjört tilbake til ny får. På åsen
var festet 2 treklamper for ikke å slite på åsen.

Man plöide 6. tommer dypt. Dette relulert~~es~~ med en vinkel-
formet krok-Moldfot- fremme under åsen. Den var av tre.

I alle ploger her var det "Ristill" straks frem for skjæ-
ret. Når plog og hårv blev kjört på åkern blev der brukt
"Plogslea". Det var en "Tremeislea" bare for dette bruk.

I skiftet etter BeretAnna Rosvold var en "Höierplog"
verdsatt til 3. daler 2. ort og 12 skilling (I 1831.)

I skiftet etter min bestefar i 1873 var disse priser
brukt: 1. Högerplog 1. daler.

1. Visterplog 1. daler.

1. par tvibeitskjeker 3. ort.

1. par einbeitskjeker 1. ort og 12. skilling

1. par plogskjeker 1. ort og 12. skilling.

Muligens var dette redskap som var noe slitt.

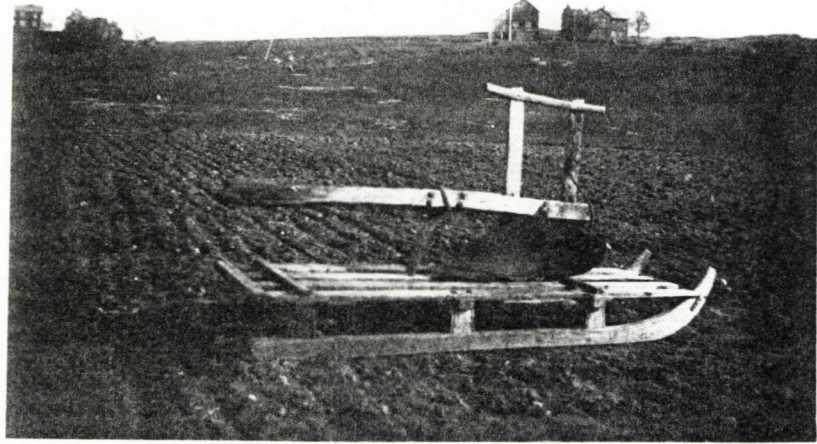
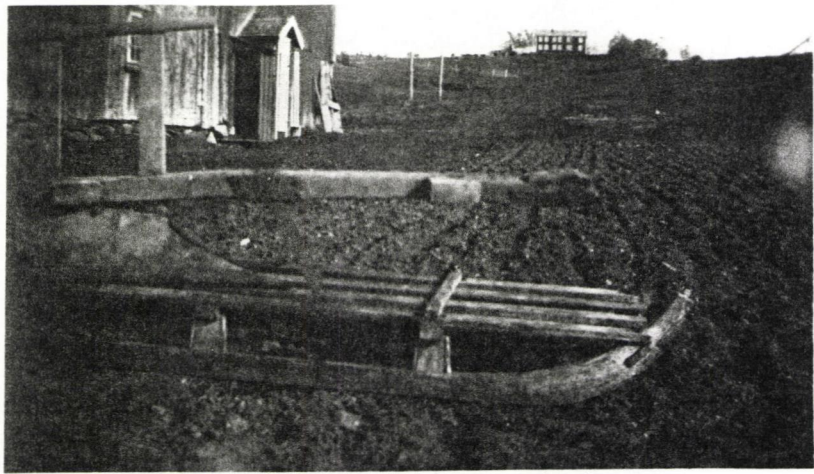
Ole Nilsen Hölaas tok 4. daler for en ny plog, men han var
berömt som plogsme.

Kristoffer Röstad tok 22,- kroner og Johan Arnt Moe
tok 32,- kr. for sine ploger. De var omtrent likeså
gode å plöie med som plogene nu til dags.

De gamle "Norskploger" var leie til å hoppe opp av Fåra
og da var det som oftest at plogkaren gikk på hodet over
plogen og bort i molda. Det har hendt mig flere ganger.
Men derfor var der ingen sure miner. Vi viste ikke av
bedre plog den gangen.

1
N-71

3.

1674

МОСКВИНСКАЯ ОБЛАСТЬ